

ISTORIJAT:

U Vršcu pozorišni život traje više od dva veka. Godine 1761. podignut je Veliki srpski magistrat i više od 100 godina služio je kao stalna pozorišna zgrada.

Prve pozorišne predstave u Vršcu izvele su pozorišne družine iz Temišvara oko 1770. godine. Temišvar je administrativni i kulturni centar Južnog Banata.

U Vršcu gostuju razne pozorišne družine iz Austrije, Mažarske, Rumunije, Italije, Nemačke, a od srpskih pozorišta Srpsko Narodno Pozorište iz Novog Sada osnovano 1861. godine.

Prva amaterska pozorišna predstava u Vršcu na srpskom odigrana je 1793. godine. Priredili su je đaci Gramatikalne gimnazije sa svojim profesorom Mihajlom Krekićem i to tri komedije: "O Irodu", "O bogatom čoveku" i "O zlom ocu i rđavom sinu".

Pozorišne predstave u Vršcu su se izvodile na raznim mestima, u hotelima "Konkordija", "Kod engleske kraljice", "Tigar", "Kod varoši Pariza", "Kod mađarske krune", u Gradskom parku u "Areni" i u kafanama "Kod zlatnog jelena" i "Kod dva pištolja", itd.

Velika sala za balove i pozorišne predstave izgrađena je 1896. godine u sklopu hotela "Aleksandrović", kasnije "Glikman, pa "Srbija". U toj sali se sada nalazi Narodno pozorište "Sterija".

Pokušaji osnivanja pozorišnih trupa u Vršcu:

- Srpsko diletansko pozorište (1880. godine) – osnivač J. Knežević - Vranjevčanin,
- Kućno pozorište na nemačkom jeziku – osnivač Karl Ce (Zeh),
- Pozorišno diletansko društvo na nemačkom jeziku (1863. godine) – osnivač Karl Ce (Zeh),
- Gradsko pozorište u Vršcu na nemačkom jeziku (Werschetzer Stadttheater 1870-1874. godine) – osnivač i direktor Karl Ce (Zeh),
- Mađarsko amatersko pozorište – Maguarszínészet (1887. godine).

Ministarstva prosvete 1920. godine na čijem se čelu nalazio Branislav Nušić, donosi odluku da se u Banatu u Vršcu osnuje profesionalno pozorište. Na sednici Saveta grada, održanoj 24. decembra 1920. godine doneta je odluka o osnivanju Pokrajnskog banatskog pozorišta "STERIJA". Svečanom premijerom 22. januara 1921. godine zvanično je počelo sa radom. Trajalo je svega tri godine.

U sali hotela "Srbije" i u Radničkom domu gostuju predstave iz Beograda, Novog Sada, Subotice, Sarajeva, Zagreba, putujuća pozorišta iz Ukrajne, Nemačke, Austrije itd.

Gradski narodni odbor u Vršcu je 2. januara 1945. godine doneo je odluku o osnivanju Narodnog pozorišta "STERIJA". Prva premijera je bio Sterijin "Kir Janja" u režiji Vladimira Savića i održana je 10. februara iste godine. Veliku zaslugu za to imali su predsednik Skupštine grada Mata Matejić, profesori Dimitrije Vučenov i Strahinja Kostić, kao i pesnik Vasko Popa.

Povodom obeležavanja 200 godina od prikazivanja prve pozorišne predstave na srpskom jeziku, 1993. godine organizovan je festival "Vršačka pozorišna jesen" čiji je osnivač SO Vršac. Na Festivalu se igraju najznačajnija i najbolja pozorišna dela u sezoni, kako u bivšoj SCG tako i u sadašnjoj Srbiji.

Na dan pozorišta 10. februara 2002. godine otvorena je mala scena u zgradi pozorišta koja nosi ime velikana vršačkog pozorišta - Tomislava Pejčića. Pored scene na srpskom, u Narodnog pozorišta "Sterija" u sezoni 2003-2004. počela je sa radom scena profesionalnog pozorišta na rumunskom. Prva profesionalna predstava na rumunskom jeziku izvedena je 15. novembra 2003. godine od Matei Visniec "Teatru deskumpus sau omul-lada-de-gunoi" ili u prevodu Dekomponovano pozorište ili čovek kontejner" u režiji Juliana Ursulescu.

OPIS ZGRADE I SCENE POZORIŠTA

Zgrada NP "Sterija" ima površinu oko 2.100 metara kvadratnih i sastoji se iz starog dela zgrade (sala i bina) i novog dela koji je dozidan 1974. godine. Postoje tri ulaza u pozorište: glavni ulaz za publiku, ulaz na malu scenu "Tomislav Pejčić" i tehnički ulaz. U prizemlju se nalazi: velika scena, sala za publiku, garaža, glumački salon, slikarska, bravarska i stolarska radionica. Na spratu su: mala scena, direktorska kancelarija, kancelarije za administraciju, marketing, probna sala, šest garderoba, svečani salon, frizerska, krojačka, električarska radionica i dve garsonjere.

Sama sala se sastoji od partera sa 373 sedišta i balkona sa 44 sedišta, što čini ukupno 417 sedišta u sali.

Velika scena (tlocrt) sastoji se od proscenijuma, dela za igru, interbine i pomoćne prostorije glumačkog salona. Garaža je sa zadnje strane interbine i ima dobar kamionski prilaz za utovar i istovar dekora. U proscenijumu ima otvor za silazak i ulazak glumaca.

Osnovni podaci scene:

- **širina portala:** min 7,70m - max 8,90m
- **visina mosta:** min 4,20m - max 5,60m
- **širina pozornice:** 13m
- **dubina pozornice:** 11m
- **proscenijum širina:** 8,5 – 9,5m
- **visina pozornice:** 12m
- **broj cugova:** 24 sa razmakom od 50 cm između cugova
- **broj upotrebljivih cugova:** 21

Zajednička kabina za ton i svetlo nalazi se na balkonu. Tonska kabina se sastoji od CD plejera, miksete sa 16 kanala, pojačala 2x100W mono i 4 zvučne kutije na samoj sceni poredane u dva plana. Svetlo se reguliše ručnom miksetom sa dve grupe i u upotrebi je 35 reflektora.

Mala scena "Tomislav Pejčić" ima površinu od 120 kvadrata i ofarbana je u crno. Od svetla ima raspoređeno 20 reflektora - parki, sa mogućnošću regulacije. Postoji i ozvučenje sa 4 zvučne kutije.